

Satinalma

SATINALMA CEP AKILI SATINALMA ASİSTANI İLE, TEDARİKÇİLER HİÇ OLMADIĞI KADAR YAKININIZDA

ÜRETİMİN AKSAMAMASI İÇİN YÜKSEK PERFORMANSLI ÜRÜNLER GELİŞTİRİYORUZ

Bülent ÇALIŞKAN

ÖNÜMÜZDEKİ YILLARDA
İŞ İNSANLARINI NELER
BEKLİYOR ?

Prof. Dr. Mahmut TEKİN

ÜRE HAMMADDESİNİN
SATINALMA VE TEDARİK
SÜREÇ ANALİZİ

Serdal KURDAL

TARIM ALET VE MAKİNELERİ
SEKTÖRÜNDE SATINALMA VE
TEDARİKÇİ İLİŞKİLERİ

Ünal YILDIRIM

Mehmet ATASEVER
Kamu İhale Kurumu
Kurul Üyesi
mhatasever@gmail.com

PERSONEL ÇALIŞTIRILMASINA DAYALI HİZMET ALIMLARINDAN VAZGEÇİLMESİNİN TÜRKİYE TIBBİ TEDARİK ZİNCİRİNE ETKİSİ ?

Türkiye’de 2003 yılında başlatılan Sağlıkta Dönüşüm Programı ile sağlık alanında son 15 yılda devasa bir dönüşüm gerçekleştirilmiştir. Şöyle ki 2002 yılında 19 milyar TL civarında olan sağlık harcamaları 2016 yılında 120 milyar TL’ye yaklaşmıştır. Bu demektir ki Ülkemizde sağlık harcamaları nominal olarak 5 kattan fazla reel olarak ise 1 kata yakın artmıştır.

Bu dönemde sağlık alanında yaşanan en önemli paradigmalardan biride personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında yaşanmıştır. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarının Türkiye sağlık sistemindeki tarihi gelişimine baktığımızda; 1980 yılını izleyen dönemde sadece Türkiye’de değil birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, kamu kurum ve kuruluşlarının geleneksel olarak yapılan bazı hizmetlerin özel sektör kuruluşlarına ihale yoluyla gördürülmesi (Outsourcing) olgusu gündeme gelmiş ve hemen her sektörde bu yöneme sıklıkla başvurulmuştur. Türkiye’de kamu hastanelerinde hizmet alımları 1988 sonrası yaygınlaşmaya başlamış 2003 yılından itibaren

uygulanmakta olan “Sağlıkta Dönüşüm Programı” ile de Sağlık Bakanlığına bağlı işletmelerde oldukça yaygın bir şekilde uygulanmıştır. Uygulamalar ile vatandaş memnuniyeti yükseltilmiş, sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesi artırılmış, eksik personel ihtiyacı karşılanmış, hizmet sunumunun sürekliliği sağlanmış, hastanelere modern teknolojilerin girmesi sağlanmış, sabit yatırım maliyetleri azaltılmış, diğer sağlık kurumları ile rekabet etme gücü artırılmış, hizmetler daha ekonomik bir şekilde temin edilmiş, hizmet maliyetleri kontrol edilerek düşürülmüş, finansal riskler tedarikçiyle paylaşılmış, kalifiye personelin istihdamı kolaylaşmış ve yönetimde esneklik sağlanmıştır. Uygulama; özellikle destek hizmetlerinde, yeni bir personel istihdam modeline dönüşmüştür. Örneğin; Sağlık Bakanlığında 2000’li yılların başında destek hizmetlerinde çalışan hizmet alım personeli sayısı 10 bin civarında iken bu sayı 2016 yılında 160 bini geçmiştir.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım kavramı, Kamu İhale Genel Tebliğinin 78.1’nci

maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları; ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı ve yaklaşık maliyetinin en az %70’lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dâhil işçilik giderinden oluştuğu hizmetler olarak tanımlanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu ölçütlerin ihale konusu hizmet işinde bir arada olması gerektiğidir.

Türkiye sağlık sisteminin önemli bir unsuru olan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları 24 Aralık 2017 Resmi gazetede yayımlanan 696 sayılı KHK ile yasaklanmış ve söz konusu hizmet alımlarında çalışan personelin kamu personeli olması ile ilgili düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme Sağlık Bakanlığı ve Üniversitelerin sağlık tesislerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım kapsamında çalıştırılan 200 bin civarında kişinin kamu personeli olması sonucunu doğuracaktır.

Bu durum Türkiye sağlık sisteminde tıbbi tedarik zincirinde önemli değişiklikler oluşturacaktır. Şöyle ki; 696 sayılı KHK'nın yayımlandığı tarihten itibaren kamu sağlık tesislerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları yasaklanmış sadece geçiş dönemi için belli şartlarda doğrudan temin usulüne izin verilmiştir.

İhale yöntemi ile kamu sağlık tesislerince temin edilen ve kamu ihale kurumu verilerine yansıyan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım verileri şu şekildedir.

Tablo 1. Sağlık Bakanlığına Bağlı Kurumlarca 2011-2017 Yılları Arasında İhale Usulü Kullanarak Gerçekleştirilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet (PÇDH) Alımla İhaleleri;
Kaynak: KİK

Tablo 1. Sağlık Bakanlığının Kanun kapsamındaki PÇDH İhaleleri	PÇDH İhale Sayısı	TOPLAM TUTAR (1000 TL)
2011	2.350	1.388.309
2012	2.488	1.793.871
2013	2.280	1.548.493
2014	1.877	4.427.188
2015	869	2.804.895
2016	841	5.287.235
2017	473	1.765.222

Tablo 2. Üniversite Sağlık Tesislerince 2011-2017 Yılları Arasında İhale Usulü Kullanarak Gerçekleştirilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet (PÇDH) Alımla İhaleleri;
Kaynak: KİK

Tablo 2. Yüksek Öğretim Kurumları Kanun kapsamındaki ihale usullerine göre sağlık sektörü PÇDH ihale sayısı ve tutarı	PÇDH İhale Sayısı	TOPLAM TUTAR (1000 TL)
2011	48	111.920
2012	42	113.605
2013	47	93.277
2014	61	393.903
2015	38	266.443
2016	17	91.389
2017	11	86.290

Uygulamalarda personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinin genelde 3 yıllık yapıldığını dikkate alarak tabloları bu gözle değerlendirmek gerekir. Bu verilerin yanında özellikle doğrudan temin usulü ile de personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinin yaygın olarak yapıldığını da dikkate almak gerekir.

Kamu İhale Kurumu verileri yanında bu kurumların döner sermaye bütçelerine yansıyan giderlerine baktığımızda karşımıza şu veriler çıkmaktadır.

Tablo 3. Sağlık Bakanlığına Bağlı Kurumlarda Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında Değerlendirilebilir Hizmet Alımları, Milyon TL
Kaynak: Atasever ve ark., Türkiye Sağlık Hizmet Alımları Rehberi, 2017

	2002	2003	2005	2010	2013	2014	2015	2016
Temizlik	154	215	459	890	1.210	1.323	1.469	1.920
Güvenlik	3	3	41	213	329	388	445	615
Veri Hazırlama	6	9	174	622	885	1.042	1.189	1.595
Toplam	163	227	674	1725	2424	2753	3103	4130

Bu hizmetlerin dışında Sağlık Bakanlığında diğer hizmet alımları olarak ifade edilen ve bir kısmının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamına göre teknik hizmet alımları, yönlendirme hizmet alımları, taşıma hizmet alımları gibi hizmet alımlarının da olduğunu biliyoruz. Bunların tutarının 400 milyona yakın olduğunu tahmin ediyoruz. Bu hizmetler ve 2017 yılı artışları dikkate alındığında Sağlık Bakanlığında bağlı kurumlarda personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarının 5 Milyar TL civarında olduğunu tahmin ediyoruz.

Tablo 4. Üniversite Sağlık Tesislerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında Değerlendirilebilir Hizmet Alımları, Milyon TL
Kaynak: Atasever ve ark., Türkiye Sağlık Hizmet Alımları Rehberi, 2017

	2002	2003	2005	2010	2013	2014	2015	2016
Temizlik	58	75	98	238	309	435	455	581
Güvenlik	6	7	9	23	30	42	44	55
Veri Hazırlama	17	22	29	70	91	128	134	180
Toplam	81	104	136	331	430	605	633	816

Bu hizmetlerin dışında üniversitelerin sağlık tesislerinde diğer hizmet alımları olarak ifade edilen ve bir kısmının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamına göre teknik hizmet alımları, yönlendirme hizmet alımları, taşıma hizmet alımları gibi hizmet alımlarının da olduğunu biliyoruz. Bunların tutarının 200 milyona yakın olduğunu tahmin ediyoruz. Bu hizmetler ve 2017 yılı artışları dikkate alındığında üniversitelerin sağlık tesislerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarının 1,2 Milyar TL civarında olduğunu tahmin ediyoruz.

Bu rakamlar ve personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinin artık yapılmayacağı değerlendirildiğinde Türkiye tıbbi tedarik zincirinin 6 milyar TL civarında ve ihale miktarının en azından 500 adet azalacağını söyleyebiliriz.

